

«Modē ir tas, ko tu uzskati par piemērotu sev»

Skaistumkopšanas speciālistes Kristīnes Bautres 24 stundas stopkardros

#SIF_MAF2022 #24stundasstopkardros

Kristīne Bautre beigusi Dricānu vidusskolu, neilgi mācījusies datorizainu Daugavpils Universitātē. Sekojot sirdij, iestājusies un beigusi Olgas Ridzevskas «Style & Beauty academy». Deviņus gadus strādā skaistumkopšanas jomā (friziere, vizāžiste, stiliste). Šobrīd darba vieta ir skaistumkopšanas salons «Elegance» Rēzeknē. Regulāri apmeklē skaistumkopšanas nozares kursus.

Steidzīgie rīti

Darbdiena parasti sākas steigā, jo meitiņa Keitija ir jāved uz dārziņu. Es ceļos parasti plkst. 7.00. No rīta es tikai nomazgājos, ikdienā gandrīz nelietoju kosmētiku. Kādreiz, kad nebija bērna, cēlos stundu iepriekš, krāsojos, pučējos. Tagad, nē. Brokastot mājās man nav laika. Tad es modinu meitiņu, ceļamies, gērbjamies. Tas parasti notiek pēc noskaņojuma. No mājām ir jāizbrauc plkst. 7.50, bet dažreiz tas sanāk laikā, dažreiz – nē. Bērns nosaka dienas sākumu, vai tā sāksies labi vai ne visai. Aizvedu meitu uz dārziņu, tad braucu uz darbu. Pa ceļam ie braucu benzīntankā un nopērku kaut ko ēst. Salonā es esmu apmēram plkst. 8.30. Darbā ieēdu brokastis, parasti kafiju un bulciņu, un plkst. 9.00 jau nāk pirmais klients. Reizēm gadās, ka pirmais klients ir jau plkst. 8.30, jo tā esam sarunājuši iepriekš.

Diena dažādu toņu gammās

Pēc daudzu gadu darba pieredzes vismazāk cilvēku uz salonu nāk pirmdienās un trešdienās. Nezinu, kāpēc... Man ļoti bieži pirmdiena sanāk kā brīvdiena, jo strādāts ir sestdien.

Ja par friziera darbu, tad es vairāk strādāju ar blondīnēm. Kā *make up* speciāliste vairāk es strādāju izbraukumā – krāsoju uz kāzām, pasākumiem, fotosesijām. Uz salonu parasti nāk mani pastāvīgie klienti. Man labāk patīk izbraukumā, kad ir jāveido frizūra, *make up*, vizuālais tēls. Vairāk gan ikdienā sanāk krāsot matus, reizēm ir arī tikai matu griezumšs, bet krāsošana vairāk. Strādājot ar blondīnēm, man patīk tonēšanai izmantot zīmola MATRIX, INDOLA un Schwarzkopf balinātāju. Ja runā par *make up*, tad šobrīd vairāk sanāk lietot vegānisko kosmētiku, jo daudziem cilvēkiem ir alerģija vai attiecīga pārliecība. Šobrīd nav tik ļoti aktuāli, vai grims būs noturīgs, lielāks pieprasījums ir pēc eko kosmētikas izmantošanas. Daudzas sievietes negrib izteiktu grīmu, bet, lai izskatītos pēc iespējas dabiskāk. Klientēm līdz 20 gadu vecumam parasti liekam kosmētiku, var teikt, slāņiem, bet pēc 20 gadu vecuma prasa, lai izskatās tā, it kā viņa nebūtu uzkrāsojusies. Īpaši izlaidumam jauniešes vēlas ļoti spilgtu un izteiktu grīmu, spilgtas lūpas utt. Bet kā es varu «uzzīmēt» lielas lūpas, ja reāli tās nav tādas? Tur jau jādodas pie cita veida speciālista, kurš palielina lūpu apjomu utt. Senāk, ja pie tevis atnāca skolniece, tu varēji redzēt, ka ir atnākusi skolniece. Tagad atnāk kliente, mēs aprunājamies, un, kad pajautāju, ko tu strādā, man atbild, ka nestrādā, vēl mācās skolā... Skolniece izskatās kā mana vecuma sievietes...

Nākot uz *make up*, bieži vien klientes parāda attēlu, kā gribētu izskatīties, un es tuvu tam krāsoju. Veidojot *make up*, es strādāju ar ļoti dažādu zīmolu kosmētiku – gan profesionālo, gan neprofesionālo. Man jau gadiem ir Catrice acu ēnas, tās turas ļoti labi. Visu laiku jāskatās

kosmētikas lietošanas termiņš. Es cenšos izlietot iesāktu kosmētiku un tikai tad pirkt ko jaunu. Citādi nopērc ko jaunu, un vecais netiek lietots, jāmet laukā pēc tam.

Ja ir jāveido kāzu *make up*, tad bieži vien līgavas ir stresainas. Es esmu tā persona, kura ir kopā ar līgavu no paša rīta līdz pat kādiem plkst. 11.00 – vairākas stundas. Ir jāpalīdz uzvilkt kleitu, jāskatās, lai nekas nekur neizkrīt, nenobirst. Es esmu pirmā, uz kuru līgava izgāj savas sajūtas. Kādai ir bail, kādai kaut kas nepatīk, kāda ir stresā, panikā, kāda raud... Ja raud, mans darbs vējā. Gadās, ka līgava ir mierīgāka nekā es. Vienmēr cenšos iepriekš aprunāties, ko viņa vēlēšies, izmēģināt, kā tas izskatīsies. Reizēm sāc visu veidot, kā sarunāts, bet tas ne tā un šis ne tā. Es vienmēr atgādinu, ka ir jāpaēd, pirms es uzkrāsoju. Tie ir kāzu aizkadri. Visi kaut ko rosās un čivina. Tagad bieži vien fotogrāfe gatavošanās procesu kāzām. Tas netraucē, jo fotogrāfi parasti ir mierīgi. Reizēm fotogrāfs palūdz otu paturēt tā vai pagriezties, iepauzēt, lai sanāktu skaistas bildes. Reizēm process tiek arī filmēts, lai veidotu kāzu stāstiņu. Tad ir jāskatās pakaļ ar otiņu, jāpietur tur un tur. Par laimi, nekad nav bijis tā, ka līgavai nepatīktu gala rezultāts. Līgavas tajā dienā ir mazliet piekāsīgākas. Viņas procesa vidū jau saka, ka nav labi, kaut gan tas ir tikai procesa vidū, lai tiktu līdz vajadzīgajam rezultātam. Es nevaru ņemt un bāc – uzlikt *make up* kā parūku. Tad līgava man ir jānomierina. Reizēm līgavas krīt panikā, ka neuzspēj kaut ko laikā, kaut kas nokritis un neturas. Mēs visu pielabojam, un viss ir kārtībā! Kāzu *make up* tiek lietota ūdens noturīga kosmētika, lai labāk turas. Ir līgavas, kuras grib tumšas acis, bezmaz smokey eyes... Vēlmes ir ļoti dažādas.

Ja cilvēks ikdienā nekrāsojas, viņam uzliec bišķiņ ēnas, un viņam jau šķiet par spilgtu. Tad tu saproti, ka te nevar ieskrieties, te tikai nedaudz un gaišos toņos. Ja atnāk ļoti kontrastains cilvēks, ir acis, ir uzacis, lūpām ir kontūras, tur var krāsot daudz.

Cilvēks atnāk, un tu redzi, kas un kā jākrāso. Tos cilvēkus, kuri ir kā pelītes, kuriem ir bail lietot tonālo krēmu vai vaigu sārtumu, viņus uzreiz var redzēt un just, ka tur būs tikai mazliet. Citi nāk ar saviem uzskatiem un vēlmēm, ka vajag tā, tā un tā! Tu mēģini piedāvāt, kā piestāvētu vislabāk, bet – nē, tikai tā, kā pateica, piemēram, balts ēnas uz plakstiņa, baltu līniju zem acs. Nu, kā? Viņam vajag un viss! Es krāsoju, kā cilvēks vēlas, tur neko... Īpaši vecākas sievietes nāk ar saviem uzskatiem. Varbūt tas nāk jau no jaunības, kas ļoti izskatījās vai patika, to pašu paņēmieni izmanto arī mūsdienās.

Gadās arī nestandarta situācijas. No friziera darba, man ir bijusi kliente, kura mājās izdomā, ko vēlas, bet dzīvē tas nav reāli izdarāms. Mati ir ļoti slīktā stāvoklī, viņa ir bijusi blonda un vēlas būt pelēki blondā. Es skaidroju, ka to nevar darīt, tu paliksi bez matiem. Es pierunāju matus notonēt, lai nebojātu vēl vairāk. Viņa aiziet mājās un sāk man rakstīt īsziņas – es viņai sabojāju dienu, viņai tā nepiestāv, draugs saka, ka nepatīk, jāpārtaisa. Bet tas nav iespējams! Nevienš speciālists to nedaris! Lai es palieku vainīga, bet es nevaru darīt to, ko nevaru. Atbildība īstenībā ir milzīga. Reizēm ir tā, ka tu krāso matus un nesanāk tā, kā bija iecerēts. Tas notiek tāpēc, ka kliente kautrējas un nestāstā, ka mājās ir darījusi ar matiem. Es jau neprasu, lai nosodītu, man ir svarīgi zināt, kā dabūt vēlamo rezultātu. Bieži vien nesaka, ka ir ticis lietots toniks, kuru nevar dabūt

nost no matiem. Citi saka, ka mati nav bijuši krāsoti, bet, kad sāc balināt un attaisi foliju, tu redzi, kas tur ir – kur balinātājs, kur tonētājs. Man tur ir varavīksne! Es tad jautāju, kāpēc jūs to neteicāt? Nu, tas bija sen... Un tad es saku, ka jātonē būs citādi, un rezultāts arī būs citādāks.

Modē šobrīd ir blondīnes, arī brunetes, salīdzinoši maz krāso rudos toņus, kaut arī tie ir šobrīd trendā. Patiesībā modē ir tas, ko tu uzskati par piemērotu sev. Nu, jaunieši matus krāso visādos toņos, bet to dara mājās paši. Man bija gadījums, ka piecpadsmitgadīgu meiteni atveda mamma pie manis, bet meitene to negribēja. Viņa matus bija balinājusi, krāsojusi tos zaļus apakšējā slānī. Es redzu, ka bērns negrib griezt nost savu frizūru. Prom neiet, griežam. Redzu, ka viņa raud. Ko vairs, ja griešana iesākta? Viņa izskrēja ārā histērijā. Vakarā gan atsūtīja īsziņu un atvainojās, ka tā uzvedusies.

Vai atnāk puika, kuram mamma liek griezt nost matus, bet viņš negrib. Mamma raksta, lai griežu! Es esmu kā trešā persona – ne šur, ne tur. Es drusku pafilēju, pielīdzināju, it kā nedaudz apgriežu, nu, trīsreiz mēs tā varējām, nākamajā tāpat bija jāgriež nost... Bet man krēslā sēž bērns, ne mamma, viņam būs trauma visu dzīvi. Nu, nav viegli.

Pusdienlaika darbā īsti nav, mēs to neplānojam konkrētā laikā, grafiku liekam diezgan blīvi, lai nezaudētu nevienu darba stundu. Pusdienas ir starp matu krāsošanu un nākamo klientu. Stundu sanāk pauzīte, tad var paēst. Citreiz kāds izrakstās, un ir brīvs laiks. Es un kolēģes pusdienojam tepat salonā, bieži izmantojam pusdienu piegādes iespēju. Ja ir brīvs laiks, var, protams, iziet un pusdienot kaut kur pilsētā.

Dienā man ir aptuveni trīs klienti, jo pārsvarā es krāsoju, balinu, kas ir 3–4 stundas garš process, un darbdiena cauri. Ja tie ir matu griezumā vai *make up*, tad ir vairāk klientu – kādi 5–6. Man gan pārsvarā sanāk krāsošana, balināšana. *Make up* ir sezonāls raksturs, lielāks pieprasījums ir ap Ziemassvētkiem un kāzu sezonā vasarā. Reizēm fotosesijām tiek veidots *make up*. Pazīstama fotogrāfe piedāvāja man sadarboties, veidot *make up* pirms fotosesijas, bet es nevaru pieslēgties jebkad, man ir pieraksts uz priekšu, savu grafiku pakārtot un būt te un tur ir ļoti grūti. Reizēm sanāk sadarboties, ja laicīgi piesaka.

Man visvairāk patīk krāsot acis, tur ir, kur izpausties, un visvairāk arī darba. Parasti *make up* uzliksšanai vajag aptuveni 40 minūtes. Klients nosaka visu, ko grib un kā. Manas klientes piesakās, rakstot man īsziņu, jo, ja zvana un man nav līdzī plānotājs, var aizmirsties diena, laiks. Ja es esmu aizņemta, klientu ziņas pienāk, es tās neatveru. Tikai tad, kad es esmu pie sava plānotāja, atveru to un mierīgi ierakstu, kad un kurš nāks pie manis.

Darbā es esmu līdz plkst. 16.30 vai 17.00, gadās arī ilgāk – līdz plkst. 19.00, ja klients pieteicies vēlāk.

Vakars ar ģimeni un mājas darbiem

Pēc darba es dodos uz bērnudārzu pēc bērna, tad uz veikaliem, kur pārku pārsvarā ēst. Kosmētiku gan nepērku Rēzeknē, jo šeit nav īsti, ko nopirkt. Kosmētiku es pārsvarā pasūtu.

Mājās mēs paēdam, es neaizraujos ar gatavošanu, to daru reti, un man tam nav laika. Tad visi kopā skatāmies filmas vai kaut ko telefonā, es mazgāju drēbes, uzkopju.

Viss sanāk skrējienā, steigā, visa ir tik daudz. Plānotājā sanāk rakstīt visu, ko tev vajag izdarīt un nopirkt, lai neaizmirstos. Meitiņa arī prasa uzmanību. Viņai drīz būs četri gadi. Abas ejam ar suni ārā pastaigāties. Laiks paiet ātri. Plkst. 21.00 meitiņu lieku gulēt, kopā paskatāmies kādu multfilmu planšetdatorā. Man ir jābūt blakus visu laiku, līdz viņa iemieg. Viņa ir tāda mamma meitiņa.

Kad meitiņa aizmie, tad ir mazliet laika sev, var kaut ko padarīt, paskatīties, padzert tēju. Es dzeru piparmētru tēju, tā nomierina. ▣

Teksts – Ineta Atpile-Jugane
Foto – Arita Atpile-Dona

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par projekta «24 stundas stopkardros»
(Nr. 2022.LV/RMA/03) rakstu saturu atbild
b-ba «Latgolys entuziastu grupa Bīldis»».

MAF
Mediju atbalsta fonds